

Dr. Öğr. Üyesi Oğuz ERSÖZ

**DİJİTAL TEREKE KAVRAMI
VE
MİRAS HUKUKUNDAKİ SORUNLARI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XXI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MALVARLIĞI, TEREKE, DİJİTAL MALVARLIĞI VE DİJİTAL TEREKE KAVRAMLARI

I. MALVARLIĞI KAVRAMI.....	5
A. Malvarlığının Tanımı.....	5
B. Malvarlığının Kapsamı.....	7
C. Malvarlığının Özellikleri.....	10
D. Malvarlığının Türleri	13
1. Safi – Gayri Safi Malvarlığı	13
2. Genel – Özel Malvarlığı	13
II. TEREKE KAVRAMI.....	14
A. Terekenin Tanımı	14
1. Sözlük Anlamı	14
2. Hukuki Anlamı	16
B. Tarihsel Gelişim ve Karşılaştırmalı Hukukta Tereke	22
1. Roma Hukukunda Tereke	22
2. İslam Hukukunda Tereke.....	23
3. Karşılaştırmalı Hukukta Tereke.....	23
a. Kıta Avrupası Hukukunda Tereke.....	24
b. Anglo - Sakson Hukukunda Tereke	24
aa. Genel Olarak	24

bb. Özel Olarak Dijital Terekeye İlişkin Düzenlemeler.....	25
C. Terekenin Özellikleri.....	28
1. Külli Halefiyet İlkesinin Uygulanması.....	28
a. Halefiyet ve Külli Halefiyet Kavramları.....	28
b. Külli Halefiyet İlkesinin Özellikleri.....	30
2. Miras Hukukunda Kendiliğinden ve Ölüm Anı İtibarıyla Geçiş	34
3. Mirasbırakanın Ölümü Anında Sağ Olan Kişilere Geçebilme.....	35
4. Miras Ortaklığının Terekeye Elbirliğiyle Sahip Olması.....	36
a. Hak Sahipliği: Elbirliği İle Hak Sahipliği.....	36
b. Borçlardan Sorumluluk: Müteselsil Sorumluluk.....	39
5. Malvarlığı Değeri Olması.....	41
D. Terekenin Kapsamı.....	42
1. Terekenin Kapsamında Olmayanlar.....	42
a. Kişiyeye Bağlı Olan Değerler	42
aa. Kişisel İrtifaklar.....	42
bb. Manevi Tazminat Talebi.....	44
cc. Nafaka.....	45
b. Mirasbırakanın Ölümüyle Doğrudan Mirasçılarının Şahsında Doğan Değerler	46
aa. Destekten Yoksun Kalma Tazminatı Talebi	46
bb. Yakınların Manevi Tazminat Talebi (TBK m.56/2)	47
cc. Bazı Uyuşmazlıklarda Taraf Sıfatı.....	48
aaa. Aile Hukuku Uyuşmazlıklarında Taraf Sıfatı	48
bbb.....	
Miras Hukuku Uyuşmazlıklarında Taraf Sıfatı	49
2. Terekenin Kapsamında Olanlar.....	50
a. Aynı Haklar.....	50
b. Borç İlişkileri.....	50
c. Alacak Hakları.....	54
d. Zilyetlikler.....	55

---

e. Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları.....	55
f. Diğer Malvarlığı Hakları	57
g. Borçlar	57
III. DİJİTAL MALVARLIĞI KAVRAMI	58
A. Dijital Malvarlığının Temel Unsuru: Dijital Kavramı.....	58
B. Dijital Malvarlığının Doğuş Kaynağı: Dijitalleşme Olgusu.....	60
C. Dijital Malvarlığını Oluşturan Temel Değer: Dijital Varlık	62
1. Dijital Varlık Kavramı.....	63
a. Teknik Açından	64
b. Hukuki Açından.....	66
2. Dijital Varlık Türleri.....	68
a. Kripto Varlıklar – Kripto Olmayan Dijital Varlıklar	68
b. Ekonomik Değer Taşıyıp Taşımamasına Göre Dijital Varlıklar	69
c. Taşınırlarda Depolanan Dijital Varlıklar – Sözleşmeyle Erişilen ve Taşınırlar Dışında Depolanan Dijital Varlıklar.....	70
D. Dijital Malvarlığı Kavramı ve Özellikleri.....	71
IV. DİJİTAL TEREKE KAVRAMI	74
A. Dijital Tereke Kavramının Önemi	74
B. Dijital Tereke Kavramı ile İlgilenen Kişi Çevresi.....	77
C. Dijital Tereke Tanımı.....	77
D. Tereke Kavramı İle İlişkisi.....	80
V. DİJİTAL TEREKEDE MALVARLIĞI – KİŞİ VARLIĞI AYRIMININ YAPILMASI	81
A. Ayrıştırma Yapılmasının Gerekliliği	81
B. Ayrıştırma Yapılmadığı Takdirde Üçüncü Kişilerin Hakları	82
C. Ayrıştırma Yapılması Durumunda Yetkili Olabilecek Kişiler.....	83
1. Mirasçılar	84
2. Servis Sağlayıcı Şirket.....	87
3. Yönetim Kayyımı.....	90

4. Vasiyeti Yerine Getirme Görevlisi.....	94
5. Tereke Temsilcisi.....	97

İKİNCİ BÖLÜM

DİJİTAL TEREKENİN MİRASIN İNTİKALI İLE İLGİLİ SORUNLARI

I. GÜNLÜK HAYATTA KULLANILAN BAŞLICA DİJİTAL SERVİS SAĞLAYICILARI VE KULLANICILARIN ÖLÜMÜ DURUMUNA İLİŞKİN UYGULAMALAR.....	101
A. Facebook (Sosyal Medya Hesabı)	102
1. Profilin Anma Durumuna Getirilmesi ve Hesap Varisi Belirlenmesi.....	104
a. Anma Durumu Hakkında ve Çalışma Şekli	104
b. Başvuru Prosedürü.....	105
2. Profilin Silinmesi.....	105
3. Profil İçeriğinin Sağlanması/Teslim Edilmesi	105
B. Google (Arama Motoru, Video Platformu, E-Posta Sağlayıcısı)	106
1. Etkin Olmayan Hesap Yöneticisi	107
2. Ölen Kişinin Google Hesabının İçeriğine Erişim.....	107
C. X (Twitter-Gerçek Zamanlı Bilgi Ağı).....	108
1. Etkin Olmayan Kullanıcıların Hesaplarının Otomatik Olarak Silinmesi	109
2. Hesabın Devre Dışı Bırakılma İsteği	109
D. PayPal (Online Ödeme Sistemi).....	110
E. Parship (Arkadaşlık Hizmeti).....	111
F. WhatsApp.....	111
G. Instagram	112
1. Hesabın Anıtlştırılması.....	112
2. Hesabın Kaldırılması.....	113
H. Apple	113

---

1. Varis Belirleme	113
2. Apple Hesabının Silinmesini veya Hesaba Erişim Talep Etme	114
I. Servis Sağlayıcıların Uygulamalarına İlişkin Değerlendirmeler .	115
1. Kullanıcı Hesabının Bir Kişiyi Bırakılması Uygulamasında Hesabın Bırakıldığı Kişinin Hukuki Durumunun Nitelendirilmesi.....	115
a. Vasiyeti Yerine Getirme Görevlisi Olup Olmadığı	116
b. Mirasçı Olup Olmadığı	116
c. Vasiyet Alacaklısı Olup Olmadığı	117
d. Yüklemenin Yerine Getirilmesi ile Yükümlü Kişi Olup Olmadığı.....	118
e. Üçüncü Kişi Yararına Sözleşmenin Lehdarı Olup Olmadığı	119
f. Vekil Olup Olmadığı.....	122
g. Temsilci Olup Olmadığı	125
2. Diğer Uygulamaların Hukuken Nitelendirilmesi ve Geçerliliği Hakkında.....	127
II. MİRASBIRAKAN İLE DİJİTAL SERVİS SAĞLAYICI ARASINDAKİ SÖZLEŞMENİN, DİJİTAL MALVARLIĞININ MİRASÇILARA İNTİKALİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	129
A. Sözleşmenin Özellikleri.....	129
1. Sözleşmenin Dijital Terekeye Dahil Olması	129
2. Elektronik Sözleşme Olması.....	132
3. Borçlandırıcı İşlem Olması.....	133
B. Sözleşmede Yer Alan Hükümlerin Mirasçılara İntikale Engel Olup Olamayacağının Değerlendirilmesi	135
1. Hükümlerin Hukuki Niteliği.....	136
2. Hükümlerin Geçerli Olup Olmadığının Belirlenmesi	138
a. Yürürlük Denetimi ve İçeriğe Dahil Edilebilme.....	139
b. İçerik Denetiminin Gerçekleştirilmesi.....	141

C. Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun Belirlenmesine İlişkin Hükümler.....	144
III. TÜRK HUKUKU VE KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTAN ÖRNEK KARARLAR.....	145
A. Justin Elsworth Davası	146
B. L.W. Davası	147
C. Türk Hukukunda Apple-iCloud davası	149
IV. DİJİTAL MALVARLIĞININ MİRASÇILARA İNTİKALİ KONUSUNA İLİŞKİN DOKTRİNDEKİ GÖRÜŞLER VE GÖRÜŞLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	151
A. Mirasçılara İntikal Edemeyeceği Görüşü	151
1. Dijital Varlıkların Eşya Sayılmaması.....	151
2. Mirasbırakanın Kişiliğine Sıkı Sıkıya Bağlı Olma	153
3. Bireyin Maddi ve Manevi Varlığını Geliştirmesi.....	155
4. Servis Sağlayıcı Şirket İle Yapılan Sözleşmeden Doğan Güven	156
5. Taraflardan Birinin Ölümü Halinde Sözleşmenin Sona Ermesi.....	157
6. Haberleşmenin Gizliliği	157
7. Kişisel Verilerin Korunması	158
B. Mirasçılara İntikal Edebileceği Görüşü	159
C. Doktrindeki Görüşlerin Gerekçe Ve Dayanaklarının Değerlendirilmesi	160
1. Dijital Varlıkların Eşya Sayılıp Sayılmaması Bakımından	160
2. Mirasbırakanın Kişiliğine Sıkı Sıkıya Bağlı Olma Bakımından	164
3. Servis Sağlayıcı Şirket ile Yapılan Sözleşmeden Doğan Güven Bakımından	167
4. Taraflardan Birinin Ölümü Halinde Sözleşmenin Sona Ermesi Bakımından.....	168
5. Kişilik Hakkı Bakımından.....	169
a. Kişilik Hakkı Kavramı	170

---

b. Kişilik Hakkının Sona Ermesi ve Ölümünden Sonra Korunması	172
c. Kişilik Hakkının Korunmasının Dijital Varlıkların Mirasçılara İntikali ile İlişkisi	178
6. Kişisel Verilerin Korunması Bakımından	181
a. Kişisel Veri Kavramı.....	182
b. Mirasbırakanın Kişisel Verileri	184
7. Özel Hayat ve Haberleşmenin Gizliliği Bakımından	189
V. DİJİTAL MALVARLIĞININ MİRASÇILARA İNTİKALİNE İLİŞKİN YAKLAŞIMIMIZ.....	196
A. Dijital Malvarlığının Mirasçılara İntikali Konusunun Bir Kanun Boşluğu Oluşturup Oluşturmadığının Tespit Edilmesi..	197
B. Dijital Malvarlığının Mirasçılara İntikaline İlişkin Mirasbırakanın İradesini Açıklaması Halinde	201
1. Şekli Anlamda Bir Ölümüne Bağlı Tasarruf Düzenlemişse	201
2. Servis Sağlayıcıya Bir İsim Bildirmişse	203
a. Ölümüne Bağlı Tasarruf Sayılıp Sayılmayacağı ve Dijital Vasiyetname Olgusu	204
b. Ölümünden Sonraya Etkili Vekâlet Olup Olmadığı	213
c. Saġlararası Bir Hukuki İşlem Sayılıp Sayılmayacağı	214
3. Bir Kişiyeye Şifresini Vererek İsteklerini Bildirmişse	217
4. Dijital Varlıkların Maddi Anlamda Ölümüne Bağlı Tasarruflara Konu Edilmesi	221
a. Mirasçı Atama	222
b. Vasiyet.....	225
c. Yedek ve Art Mirasçı Atama	229
d. Koşula ve Yüklemelere Bağlama.....	232
e. Vasiyeti Yerine Getirme Görevlisi Atama.....	234
f. Mirasçılıktan Çıkarma.....	235
g. Mirastan Feragat	237
C. Dijital Malvarlığının Mirasçılara İntikaline İlişkin Mirasbırakanın İradesini Açıklamaması Halinde	239

1. Dijital Varlıkların Malvarlığına Mı Kişilik Hakkına Mı Dahil Olduğu Kriteri	241
a. Salt Ticari/Mesleki/Ekonomik Amaçlarla Kullanılan ve Malvarlığı Değeri İçeren Dijital Varlıklar.....	242
b. Salt Kişisel Amaçlarla Kullanılan ve Kişilik Hakkına Dahil Bulunan Dijital Varlıklar	245
c. Hem Kişilik Hakkına Hem de Malvarlığına Dahil Değerleri İçeren Karma Amaçlı Kullanılan Dijital Varlıklar	248
2. Dijital Malvarlığının İntikali Konusunun FSEK m. 19 Bağlamında Değerlendirilmesi	252
3. Dijital Malvarlığının İntikali Konusunun TMK m. 653 Bağlamında Değerlendirilmesi	255
VI. DİJİTAL TEREKE KAPSAMINDA YER ALABİLECEK DİJİTAL VARLIKLAR	259
A. Sosyal Medya Hesapları ve İçerikleri	259
1. Sosyal Medya Kavramı	261
2. Sosyal Medyanın Temel Özellikleri.....	263
a. Etkileşim	263
b. Eşzamanlılık	264
c. Katılım.....	264
d. İletişim.....	265
3. Sosyal Medya Araçları	265
a. Bloglar.....	266
b. Mikro Bloglar	267
c. Sosyal Ağlar	267
d. Fotoğraf, Ses ve Video Paylaşım Siteleri	268
e. Wikiler	269
f. Sanal Oyun – Sanal Gerçeklik Platformları	269
B. Kripto Paralar.....	269
1. Genel Olarak Para, Elektronik Para ve Sanal Para Kavramları	269

2. Kripto Para Kavramı	271
C. E-Posta Hesapları/İçerikleri	279
D. İnternet Kullanıcı Hesapları.....	281
E. Alan Adları.....	282
F. Çevrimiçi Oyun Hesapları ve Oyun Karakterleri.....	285
G. Kullanma ve Kiralama Hakları	287

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİJİTAL TEREKENİN MİRASIN AÇILMASIYLA İLGİLİ SORUNLARI

I. DİJİTAL TEREKE ÜZERİNDE MİRASÇILARIN ÇEŞİTLİ HAK VE YETKİLERİ.....	289
A. Mirası Reddetme Hakkı.....	289
B. Resmi Defter Tutulmasını Talep Etme Hakkı	296
C. Resmi Tasfiyeyi Talep Etme Hakkı.....	300
D. Bilgi Alma Hakkı	303
1. Mirasçıların Birbirlerinden Bilgi Alma Hakkı	303
2. Mirasçıların Üçüncü Kişilerden Bilgi Alma Hakkı	305
E. Erişim Hakkı	309
F. Aktif Kullanım	312
G. Fesih Hakkı.....	314
II. DİJİTAL TEREKENİN KONU OLABİLECEĞİ MİRAS HUKUKU DAVALARI	316
A. Tenkis Davası	316
1. Saklı Paylı Mirasçılar ve Tasarruf Oranının Hesaplanması	316
2. Tenkise Tabi Olan Tasarruflar	318
a. Ölüme Bağlı Tasarrufların Tenkisi.....	318
b. Sağlararası Karşılıksız Kazandırmaların Tenkisi	318
3. Davanın Tarafları ve Süresi ile Sonuçları	321
B. Denkleştirme Davası	324

C. Miras Sebebiyle İstihkak Davası.....	326
D. Ölüme Bağlı Tasarrufların İptali Davası	330
1. İptal Sebepleri	330
a. Ehliyetsizlik	330
b. İrade Sakatlıkları	331
aa. Yanılma	331
bb. Aldatma	332
cc. Korkutma ve Zorlama	332
c. Tasarrufun İçeriğinin, Bağlandığı Koşulların veya Yüklemelerin Hukuka veya Ahlaka Aykırı Olması	333
d. Şekle Aykırılık	333
2. İptal Davası	334
III. VERASET VE İNTİKAL VERGİSİNE TABİ OLUNMASI	336
A. Veraset ve İntikal Vergisi Hakkında.....	336
B. Dijital Terekenin Veraset ve İntikal Vergisine Tâbi Olup Olmayacağı.....	337
IV. DİJİTAL TEREKENİN MİRASÇILAR ARASINDA PAYLAŞILMASI	338
A. Mirasın Paylaşılmasının Türleri	339
1. Mirasın İradi Paylaşılması.....	339
2. Mirasın Mahkeme Kararına Dayalı Olarak Paylaşılması.....	341
B. Mirasın Paylaşılmasının Geciktirilmesine Yol Açan Sebepler....	343
1. Paylaşmanın Derhal Yapılmasının Terekenin Değerini Önemli Ölçüde Azaltması.....	343
2. Mirasbırakanın Ölüme Bağlı Tasarrufunda Belirleme Yapması	344
3. Mirasçıların Aralarında Sözleşme Yapmaları.....	344
4. Mirasçı Olabilecek Bir Ceninin Bulunması	345
C. Mirasın Paylaşılmasından Sonra Mirasçılarının Sorumluluğu	346
1. Mirasçılarının Birbirlerine Karşı Sorumluluğu.....	346
2. Mirasçılarının Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluğu.....	349

V. Dijital Terekenin Mirasın Açılmasının Ardından Üçüncü Kişiyeye Devredilebilirliği.....	349
A. Dijital Terekenin Mirasçılarının Aralarında Yaptıkları Devir Sözleşmesine Konu Olması	349
B. Dijital Terekenin Mirasçılarının Üçüncü Kişilerle Yaptıkları Devir Sözleşmesine Konu Olması	352
VI. Dijital Terekenin Koruma Önlemleri Açısından İncelemesi.....	354
A. Terekenin DeFTERinin Tutulması	355
B. Terekenin Mühürlenmesi	356
C. Terekenin Resmen Yönetilmesi.....	358
D. Mirasçılık Belgesi	360
VII. Dijital Terekeye İlişkin Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk Yoluna Başvurulabilmesi	364
A. Genel Olarak Arabuluculuk Kurumu.....	364
B. Arabuluculuğa Konu Olabilecek Dijital Terekeye İlişkin Uyuşmazlıklar	365
SONUÇ	369
KAYNAKÇA.....	377